

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Vladimíry Pospíšilové a soudců JUDr. Pavla Holzbauera a JUDr. Radimy Gregorové, Ph.D., ve věci

nezletilého: **Z. S.**, narozený dne XXXXX
bytem trvale XXXXX, XXXXX
t. č. XXXXX, XXXXX
zastoupený Městem Šlapanice jako kolizním opatrovníkem

dítě rodičů: **E. S.**, narozená dne XXXXX
bytem XXXXX, XXXXX
zastoupená advokátem Mgr. Martinem Rybníkářem
sídlem Brno, tř. Kpt. Jaroše 3
J. S., narozený dne XXXXX
bytem trvale XXXXX, XXXXX
t. č. XXXXX, XXXXX
zastoupený advokátem Mgr. Vlastimilem Šopákem
sídlem Znojmo, Jana Palacha 4

za účasti: **Krajské státní zastupitelství v Brně**
sídlem Mozartova 3, 602 00 Brno

o svěření do péče a určení výživného, o zbavení matky rodičovské odpovědnosti, o odvolání matky, opatrovníka i otce proti rozsudku Okresního soudu Brno-venkov ze dne 24. 5. 2018, č. j. P 277/2013-2028,

Shodu s prvopisem potvrzuje: Jana Pálková

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se v napadených výrocích I., II., III., IV., V., VI., VII., IX., XI., XII., XIII., XIV. **potvrzuje**.
- II. Ve výroku VIII. se rozsudek soudu I. stupně **mění** tak, že matka je oprávněna stýkat se s nezletilým Z. vždy každé první pondělí sudého měsíce v roce v době od 16.00 hodin do 17.00 hodin v prostorách Krizového centra pro děti a dospívající, Hapalova 4, 621 00 Brno, za účasti odborného pracovníka centra.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem soudu I. stupně bylo výrokem I. rozhodnuto, že nezletilý Z. se pro dobu před rozvodem manželství svěřuje do péče otce, výrokem II. byl nezletilý svěřen do péče otce i pro dobu po rozvodu manželství rodičů. Výrokem III. bylo matce uloženo přispívat na výživu nezletilého měsíčně částkou 1 500 Kč do každého 15. dne kalendářního měsíce předem k rukám otce s účinností od 29. 4. 2016 do 31. 5. 2018, výrokem IV. bylo matce uloženo přispívat na výživu nezletilého Z. od 1. 6. 2018 do dne právní moci rozsudku o rozvodu manželství částkou měsíčně 2 000 Kč, výrokem V. bylo matce uloženo přispívat na výživu nezletilého částku 2 000 Kč měsíčně do každého 15. dne v kalendářním měsíci předem k rukám otce s účinností od právní moci rozsudku o rozvodu manželství rodičů, výrokem VI. byla matka zbavena rodičovské odpovědnosti k nezletilému Z., výrokem VII. bylo matce zachováno právo osobně se s nezletilým stýkat, výrokem VIII. byl upraven styk matce s nezletilým vždy každé první pondělí v měsíci v době od 16.00 do 17.00 hodin v prostorách společnosti TRIALOG, z. s., Colova 17, Brno, za účasti odborného asistenta z řad zaměstnanců společnosti TRIALOG, výrokem IX. bylo otci uloženo nezletilého předat v čase a místě uvedeném ve výroku VIII. tohoto rozsudku k realizaci asistovaného styku, řádně a včas jej na realizaci styku připravit a po ukončení jej převzít zpět. Výrokem X. byl zamítnut návrh na svěřením nezletilého do péče jiné osoby, výrokem XI. a výrokem XII. bylo matce a následně otci uloženo zaplatit ČR na účet Okresního soudu Brno-venkov každý částku 36 537 Kč do šesti měsíců od právní moci tohoto rozsudku, výrokem XIII. bylo rozhodnuto, že základ nároku ČR na úhradu nákladů státu do výše dosud nerozhodnutého nárokovaného znalečného je dán u matky z 50 % a u otce z 50 %, výrokem XIV. bylo rozhodnuto, že Česká republika nemá právo na náhradu nákladů řízení spočívajících v nákladech právního zastupování matky JUDr. Evou Poláčkovou, advokátkou v Brně, a Shodu s prvopisem potvrzuje: Jana Pálková

konečně výrokem XV. bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

2. Soud své rozhodnutí vydal po obsáhlém, vyčerpávajícím dokazování, kdy zhodnotil veškeré důkazy, které v řízení provedl. Pokud některé důkazy provedeny nebyly, uvedl, z jakého důvodu se tak stalo. Vyložil průběh celého dlouhotrvajícího řízení a svá zjištění. Konstatoval, že matka měla nezletilého ve své péči i poté, co otec opustil společnou domácnost, a to až do 31. 3. 2016, kdy krajský soud nařídil předběžné opatření, kterým bylo rozhodnuto o předání nezletilého do Krizového centra pro děti a dospívající na Hapalovu ulici v Brně dle § 452 z. ř. s. Tehdy bylo zjištěno, že vývoj nezletilého je vážně narušen a ohrožen, neboť matka v důsledku své osobnostní dispozice (paranoidní porucha, abnormní vztahovačná osobnost, manipulace nezletilým proti otci, kdy hrozil syndrom zavrženého rodiče), ohrožuje nezletilého a otec neměl vhodné podmínky pro výchovu nezletilého. V průběhu řízení bylo zjištěno, že je matka šetřena pro podezření ze spáchání trestných činů týrání svěřené osoby (syna) a křivého obvinění (otce nezletilého a dalších osob). V rámci šetření podezření ze spáchání trestných činů matkou byl vypracován znalecký posudek, jak na č. 1. 7 rozsudku uváděno, z něhož vyplynulo, že dříve uváděné údaje o nevhodném chování ze strany otce vůči nezletilému, znamená to bití syna a škrcení otcem, jsou nevěrohodná, naopak zjištění odůvodňovala závěr, že byl nezletilý matkou programován v neprospěch otce. Jak znalkyní PhDr. Marií Vignatiovou, tak následně znaleckým posudkem vypracovaným Psychiatrickou nemocnicí v Brně, a to nejenom psychiatry, ale i přizvanou psycholožkou bylo zjištěno, že otec ani matka netrpí duševní poruchou, osobnost matky je však nerovnoměrně strukturovaná, abnormní, převažují rysy schizotypní, pythiatické, extroverze, maladjustace. Emotivita matky je labilní, afektivita výbušná, extrémně reaguje i na malé provokace a podněty, s rysy nezralosti, zvýšenou kritičností k druhým, což vede k problémům v partnerských vztazích a rodině. Sebevláda matky je snižená, je u ní dána manipulace s okolím. Zjištěno bylo, že matka vede nesmiřitelný boj s otcem nezletilého, syn jí slouží jako prostředník k vyřizování účtů s otcem a matka zasahuje nevhodně do dětského světa a negativně tím ovlivňuje psychický a sociální vývoj nezletilého. Otec byl shledán výchovně způsobilý.
3. Z důkazů v rozsáhlém spisovém materiálu založených soud I. stupně učinil závěr, že docházelo k opakovaným konfliktním situacím matky s pracovníky dříve Mateřské školy v Popůvkách, následně pracovníky Krizového centra v Brně na Hapalově ulici, s OSPOD. Matce byl upraven po umístění nezletilého v KC Hapalova styk s nezletilým nejprve 1x týdně, pro naprosto nevhodné, chlapce ohrožující chování matky, následně 1x za měsíc, zakázán byl nepřímý kontakt matky s nezletilým, když matka nezletilého svým chováním (SMSky apod.) naprosto vyváděla z rovnováhy.
4. V průběhu řízení, které bylo započato nejprve návrhem otce ze 3. 7. 2013, následně návrhem matky z 11. 7. 2013 na úpravu rodičovské odpovědnosti, bylo usnesením z 19. 5. 2017 rozhodnuto o předání nezletilého do péče otce, matce byl znovu upraven styk s nezletilým, který probíhal opět v Krizovém centru na Hapalově za Shodu s prvopisem potvrzuje: Jana Pálková

odborné asistence, a matce bylo stanoveno výživné 1 500 Kč měsíčně, které měla a také platila k rukám otce nezletilého. Napadená rozhodnutí soudu I. stupně byla vesměs odvolacím soudem potvrzována.

5. Nezletilý, jak bylo zjištěno, žije od května 2017 spolu se svým otcem v rodinném domě příbuzných otce v obci, v níž žijí i rodiče otce, psychika hocha se postupně v krizovém centru zklidňovala. Pokud jde o vztah k otci, kterého zpočátku naprosto odmítal, tento se následně zcela upravil. Po vytvoření podmínek pro péči o dítě byl Z. otci předán do péče a napadeným rozsudkem bylo rozhodnuto o svěřeni nezletilého do péče otce na dobu před rozvodem i po rozvodu manželství rodičů. Soud odkázal přitom na ustanovení § 26 odst. 1 zákona o rodině účinného do 31. 12. 2013 (s ohledem na dobu podání návrhu ve věci), na § 85 odst. 1 zákona o rodině, kdy zvažoval výši výživného rodiči, který dítě ve své péči nemá, a vycházel z příjmu obou rodičů.
6. Dále soud I. stupně rozhodoval též o návrhu Okresního státního zastupitelství Brno-venkov na zbavení matky rodičovské odpovědnosti vůči nezletilému ve smyslu ustanovení § 871 odst. 1 občanského zákoníku platného a účinného od 1. 1. 2014. Poté, co dospěl k závěru, že matka de facto zneužila pro své vlastní cíle nezletilé dítě, nehleděla na zájem dítěte, jednala jednoznačně v jeho neprospěch, zbavil matku rodičovské odpovědnosti, když přistoupil soud k tomuto výjimečnému opatření, mírnější považoval v daném případě za nedostačující. Uzavřel, že s ohledem na chování matky, na její osobnost a vlastnosti z pohledu jejích předchozích činů je nepochybné, že nemůže v budoucnu docházet ani k dohodám mezi rodiči o výkonu rodičovské odpovědnosti.
7. Soud však zohlednil ve smyslu ustanovení § 872 o. z., že nezletilý má právo na styk s oběma rodiči. Při poměřování výhod a nevýhod styku nezletilého s matkou z pohledu jeho zájmu, dospěl k závěru, že neupravení styku by bylo příliš tvrdým opatřením vůči nezletilému k matce. Má za to, že je v zájmu nezletilého, aby věděl a znal, kdo je jeho matka, když naprosté vyloučení rodiče ze setkávání s dítětem považoval soud I. stupně za opatření mimořádné, výjimečné, spíše náležející situacím, kdy se rodič vůči dítěti dopustil trestného činu, zejména násilného charakteru. Úplné vyloučení matky z kontaktů se synem soud shledával i pro budoucnost kontraproduktivní.
8. S ohledem na skutečnost, že i v krizovém centru probíhaly styky bouřlivě, jak bylo zjištěno ze zpráv vyžádaných a soudu doručených v průběhu celého řízení, upravil soud styk ve společnosti TRIALOG, a to poté, co se této společnosti dotázal na možnosti kontaktu matky s nezletilým v uvedeném zařízení, a to 1x za měsíc po dobu jedné hodiny. Soud I. stupně věnoval velkou pozornost hodnocení chování matky i v jednací síni, kdy svými projevy narušovala důstojnost a plynulost jednání.
9. Při rozhodování o věci soud I. stupně vyšel ze zjištěného názoru nezletilého, a pokud jde o rozhodnutí o svěřeni nezletilého do péče jiné osoby (§ 953 o. z.), tento návrh zamítl, neboť byl nezletilý svěřen na dobu po rozvodu do péče jednoho z rodičů, a to otce (§ 907, § 908 o. z.).

Shodu s prvopisem potvrzuje: Jana Pálková

10. Pokud šlo o náklady státu (§ 148 odst. 1 o. s. ř., § 1, 2 z. ř. s.), shledal soud za vhodné rozhodnout o povinnosti rodičů nahradit státu náklady, které vznikly s již vyplacenými znaleckými posudky tak, jak bylo do doby vydání rozhodnutí zjištěno, a každému z rodičů uložil uhradit polovinu dosud vzniklých nákladů. Pokud šlo o dosud nerozhodnuté náklady (znalečné) uložil každému z rodičů podílet se na těchto 50 %. Soud vycházel ze skutečnosti, že každý z rodičů má nést náklady řízení z jedné poloviny, když matka sice svojí poruchou osobnosti vyvolávala konfliktní situace, nicméně otec neměl v počátku řízení, a to v jeho polovině, vytvořeny řádné bytové podmínky pro převzetí nezletilého, a proto považoval za spravedlivé, aby každý z rodičů nesl náklady státu z jedné poloviny. Pokud jde o náklady státu za právní zastoupení matky v určité fázi řízení ustanovené JUDr. Poláčkové, bylo rozhodnuto, že tyto náklady ponese výlučně stát.
11. Proti uvedenému rozsudku, a to mimo výrok X., kterým byl zamítnut návrh na svěřeni nezletilého do péče jiné osoby, podala odvolání matka. Soudu vyčítá nesprávná skutková zjištění a nesprávné právní posouzení věci, zdůrazňuje tak, jak činila v průběhu celého řízení, že se v minulosti o svého syna vždy řádně starala, nebylo k její péči žádných výtek, nebyla u ní zjištěna v minulosti žádná duševní ani psychická porucha ani závažnější psychopatologie. Dle potvrzení dr. Lamačové, Fakultní nemocnice Brno, po doručení napadeného rozhodnutí se matka chtěla nechat hospitalizovat v nemocnici, nebyl pro to však shledán žádný důvod. Soud neslyšel navržené svědky a s návrhy matky na doplnění dokazování se nevypořádal. Matka navrhovala svěřit nezletilého na dobu do i po rozvodu manželství do své péče, nezbavit rodičovské odpovědnosti, zachovat tím pádem plný styk s nezletilým a měla za to, že není povinna státu zaplatit žádné náklady řízení. Navrhovala dle obsahu podání změnu napadeného rozhodnutí tak, aby bylo vyhověno jejímu návrhu a návrh na zbavení rodičovské odpovědnosti aby byl zamítnut.
12. Proti uvedenému rozhodnutí, a to výroku VII. o zachování práva styku matky s nezletilým, proti výroku VIII. o rozsahu styku matky s nezletilým, výroku IX. o právech a povinnostech otce při realizaci styku matky s nezletilým a proti výroku XII. o povinnosti otce zaplatit státu náklady řízení, podal odvolání otec. Nesouhlasí se zachováním styku matce s nezletilým. Má za to, že matka byla zcela důvodně zbavena rodičovské odpovědnosti a s ohledem na závažnost jejího chování vůči nezletilému, který se sice s matkou stýká, nicméně přináší mu to velké psychické problémy a dle názoru otce by bylo namíste styk vůbec neupravovat, popřípadě v delším intervalu, než učinil soud I. stupně tak, aby se mohl nezletilý z probíhajícího styku vždy vzpamatovat. Zásadně pak nesouhlasí s místem, kde by případně upravený styk s nezletilým měl probíhat s odkazem na skutečnost, že pakliže by již styk probíhat měl, mělo by se tak dít v Krizovém centru na Hapalově ulici, na jehož prostředí je nezletilý zvyklý, u současných styků s matkou asistuje vždy nejenom psycholog, ale i policie, což je velmi prospěšné. Otec uvedl, že má za to, že není důvodu pro to, aby platil nějaké náklady státu, když je ochoten uhradit pouze náklady za vypracování posudku dr. Vignatiovou.

13. Proti rozsudku soudu I. stupně podal odvolání také opatrovník nezletilého, a to proti výrokům VII., VIII., IX. Opatrovník uvádí, že nyní styk probíhá podle předběžného opatření nařízeného Okresním soudem Brno-venkov 18. 7. 2017, potvrzeného rozhodnutím Krajského soudu v Brně z 15. 8. 2017 v prostorách Krizového centra na Hapalově za přítomnosti psychologky a policie. Matka není schopna jednat v zájmu nezletilého, saturovat jeho potřeby a akceptovat doporučení jakýchkoliv odborných poradenských pracovníků, OSPOD ani soudu, a stávající styk je pro nezletilého velkou psychickou zátěží. Zdůraznil i skutečnost, že rovněž soudní znalkyně dr. Holešovská uvedla, že pokud by matčin stav zůstal takový, jaký je, nebyl by styk v zájmu dítěte. Opatrovník navrhl změnu napadeného rozhodnutí tak, že matce právo na styk s nezletilým zachováno nebude.
14. Z vyjádření státního zastupitelství vyplynulo, že matka zneužila rodičovskou odpovědnost, když nezletilým soustavně manipulovala proti otci. Státní zastupitelství nenavrchovalo soudu, aby rozhodl o zachování práva styku matky s nezletilým, kterého využívá jako nástroj ve svém nesmiřitelném boji s otcem, přesto však státní zastupitelství nepodalo odvolání, když má za to, že účelu daného řízení bylo dosaženo. Nezletilý byl svěřen do péče otce, který se o něj řádně stará, matka byla vyloučena z rozhodování o nezletilém a o jeho věcech nebude moci do budoucna rozhodovat. Je sice nade vší pochybnost, že matka svým jednáním soustavně jedná v rozporu se zájmem nezletilého, který dokonce musel být po delší dobu umístěn mimo rodinu, nelze však pominout, že se o nezletilého starala po dobu šesti let sama s tím, že zajišťovala jeho základní potřeby, a její jednání zjevně souvisí s diagnostikovanou poruchou osobnosti, nezletilého nabádala ke křivému obvinění otce ze smyšlených trestných činů. Státní zastupitelství vyjádřilo souhlas se soudem, který uzavřel, že zbavení rodičovské odpovědnosti bez zachování práva styku rodiče s dítětem má být aplikováno jen na nejzávažnější případy, kdy se rodič dopustil vůči dítěti trestného činu či o dítě neprojevil vůbec žádný zájem. Je skutečností, že matka svým jednáním vůči nezletilému vylučovala z jeho života druhého rodiče, tedy otce, nicméně kdyby bylo zamezeno osobnímu styku matky s nezletilým, byla by ze života nezletilého vyloučena zase matka, která po většinu dosavadního života nezletilého vychovávala. Dosud nebylo rozhodnuto, že by se matka dopustila vůči nezletilému trestného činu. Asistovaný styk navíc podstatně omezí možnost, aby matka v nevhodném chování vůči nezletilému pokračovala, vůči nezletilému vystupovala s motivací získat důkazy pro probíhající soudní řízení, a je proto nutné zachovat naději, že v případě, že bude toto řízení pravomocně skončeno, matka ustane s nátlakem na nezletilého. Vzhledem k tomu, že státní zastupitelství vstoupilo do řízení toliko, pokud jde o omezení či zbavení rodičovské odpovědnosti a na to navazující rozhodování ve smyslu § 872 věta druhá o. z. na zachování samotného práva styku s nezletilým, nevyjadřovalo se zastupitelství již k frekvenci styku matky s nezletilým dítětem.
15. Odvolací soud poté, co zjistil, že odvolání byla podána včas, oprávněnými osobami, proti rozhodnutí, proti němuž je odvolání přípustné, přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení jemu předcházející, toto doplnil opakováním výslechu

Shodu s prvopisem potvrzuje: Jana Pálková

rodičů, osobním zjištěním názoru nezletilého na věc, zprávou Krizového centra Hapalova o současných možnostech průběhu dalších styků matky s nezletilým v jejich zařízení, zjištěním výdělku rodičů, zprávou o podání obžaloby proti matce, a dospěl k závěru, že rozhodnutí soudu až na úpravu styku matky s nezletilým (výrok VIII.) je třeba v napadených výrocích (mimo nenapadený výrok o svěřeni do péče 3. osoby, tedy výrok X.) potvrdit jako věcně správné.

16. Matka i otec ve svých výpovědích před odvolacím soudem setrvali na svých stanoviscích. Otec uvedl, že se o nezletilého řádně stará, sám je zaměstnán s příjmem kolem 20 000 Kč čistého měsíčně (prokázáno priznáním k dani z příjmu fyzických osob za rok 2018), uvedl, že bydlí v rodinném domě u své sestry, užívá celé patro, nezletilý navštěvuje školu v Moravském Krumlově, pokud je otec v práci, vypomohou mu s péčí o nezletilého jeho rodiče. Chlapec je veselý, klidný, stále se jeho psychika vylepšuje. Určitou nervozitu na synovi pozoruje, když ho veze ke styku s matkou do krizového centra, neboť matka na chlapce stále naléhá, něco mu šušká. Nezletilý se cítí při styku s matkou bezpečně v přítomnosti policie, která by jej ochránila, kdyby se něco stalo. Pokud by již měl být styk realizován, potom v Krizovém centru na Hapalově, tedy pro chlapce známém prostředí. Vyživovací povinnost matka řádně plní dle soudního rozhodnutí, dlužné výživné žádné není.
17. Matka ve své výpovědi trvala na doplnění dokazování vypracováním revizního znaleckého posudku. Má za to, že stávající závěry jsou chybné, ona je zcela v pořádku, obešla celé Brno, navštívila psychology, kteří ji odmítli, neshledali na její osobě ničeho závadného. Nepodrobuje se nikde terapii, neužívá žádné zklidňující léky, byla, je a bude dobrou matkou a bude o své dítě bojovat do posledního dechu. Má za to, že i zprávy krizového centra vypracované psycholožkou Mgr. Karáskovou jsou nepravdivé, psycholožka lže. V době vymezené ke styku s nezletilým s tímto hraje hry, vše probíhá divoce, chlapec je však šťastný, směje se, podle matky je to tak správné. Matka popřela, že by se se synem bavila o otci, tento ji vůbec nezajímá. Uvedla, že má za to, že se otec řádně o nezletilého vůbec nestará, nevěnuje se mu, chlapec není u otce spokojený, šťastný a matka poukázala na psychické poruchy otce. Uvedla dále, že její příjem je 18 000 Kč měsíčně hrubého. Navrhla doplnění znaleckého posudku, pokud jde o její zjištěný nedobrý stav, a to v tom směru, zda není důsledkem, nikoliv příčinou událostí posledních let. Matka navrhla rovněž výslech policistů, kteří se zúčastňují kontaktů matky s nezletilým a gynekoložky, která by mohla potvrdit, že otec si nepřál žádné dítě.
18. Odvolací soud sám zjistil aktuální názor nezletilého, jak mu ukládá ustanovení § 100 odst. 3 o. s. ř. a § 867 odst. 1, 2 o. z. K názoru dítěte je třeba přihlížet s ohledem na jeho věk a rozumovou vyspělost. Nezletilý Z. se jevil odvolacímu soudu jako velmi šikovný chlapec, který má vše dobře utříděno. Hovořil o tom, že je s tatškou spokojený, bydlí u tety a strýce, stýká se s prarodiči. Nezletilý u odvolacího jednání uvedl, že má rád oba rodiče, chce však žít s tatškou, u kterého je to lepší, s mamkou by se však chtěl vídat. Stačilo by mu setkat se s ní 1x za dva měsíce v krizovém centru Hapalova, kde pobýval více než jeden rok, je na ně zvyklý, a jsou přítomni také policisté, kteří zabrání tomu, aby se mamka „vztekala“, jak ví ze starých Shodu s prvopisem potvrzuje: Jana Pálková

zkušeností. Nezletilý uvedl, že ho matka naváděla proti otci, vybízela ho k útěku ze školy tak, aby ho nakonec získala ona do své péče. Pokud bydlel s ní, přeháněla to s jeho přípravou do školy, když ho nepřiměřeně zatěžovala, s tím úmyslem, že nechce, aby skončil jako popelář.

19. Z usnesení vydaného 12. 11. 2018 Policií ČR, Městským ředitelstvím Policie Brno, bylo zjištěno, že bylo zahájeno trestní stíhání E.S. (matky nezletilého), obviněné ze spáchání 1. zločinu týrání svěřené osoby podle ustanovení § 198 odst. 1, 2 písm. d) trestního zákoníku, 2. přečinu ohrožování výchovy dítěte podle ustanovení § 201 odst. 1 písm. d) trestního zákoníku a dále pro pět zločinů krivého obvinění podle ustanovení § 354 odst. 2, 3 písm. c), popřípadě odst. 1, 2, 3 písm. c), e) trestního zákoníku. Z usnesení bylo zjištěno, že matka měla psychicky týrat svého nezletilého syna Z., intenzivně stále stupňovala psychický nátlak na dítě, až došlo k narušení jeho zdravého psychického vývoje a správné socializace, vyvolávala tím pocity tísně a smutku nezletilého, ohrožovala jeho zdravý citový a mravní vývoj. V období od dubna 2016 do června 2017 v době, kdy s ním trávila čas při asistovaných stycích v prostorách krizového centra (dále jen KC na Hapalově 4), kam byl nezletilý umístěn, chlapce nutila opakovat vytvořené smyšlenky o otci a odříkávat na mobilní telefon, kterým ho natáčela, tyto vytvořené smyšlenky. Vyhrožovala mu, že pokud se bude s otcem dobrovolně vídat, tak už ji nikdy neuvidí, naváděla ho, aby se stykům s otcem bránil, utekl ze zařízení. U nezletilého se v důsledku jednání matky začaly projevovat psychosomatické problémy, a to bolesti břicha, nevolnosti, strach, nervozita, tudíž byl dlouhodobě traumatizován. Pokud jde o další trestné činy, vyplynulo, že matka opakovaně podávala trestní oznámení na pracovníky různých státních orgánů včetně soudce JUDr. Hoskovce, který projednával předmětnou věc u Okresního soudu Brno-venkov.
20. Ze zprávy Městského státního zastupitelství v Brně z 25. 3. 2019 bylo zjištěno, že již byla podána obžaloba na E.S. pro skutky, jak výše uváděny.
21. Opatrovník nezletilého setrval na svém odvolacím návrhu s tím, že matka je osobností abnormní, disponovanou, je sebestředná, s patrnými paranoidními rysy, její sebevláda je snižena, je u ní patrná manipulace s okolím, má pocit, že je poškozována. Zjištěné skutečnosti odpovídají rozvoji závažné poruchy osobnosti, byť matka netrpí žádnou duševní poruchou. Z uvedených důvodů není matka schopna výchovu nezletilého řádně zabezpečit, naopak k otci má nezletilý dobrý vztah, cítí se u něj bezpečně, má jej rád. Styky matky s nezletilým však dle názoru opatrovníka nebudou pro tohoto přínosné, naopak přístup matky ke Z. obsahuje množství poškozujícího chování (ponižování, urážení, psychický nátlak a agresivitu), kteréžto chování lze označit za psychické týrání dítěte, a to vše dlouhodobě.
22. Opatrovník předložil zprávu Krizového centra pro děti a dospívající, vypracovanou 14. 2. 2019, která vypovídá o průběhu styků matky s nezletilým o nevhodném naléhání matky na nezletilého, o navádění nezletilého proti otci, o určitých ponižujících výrazech vůči synovi. Ve zprávě se uvádí, že matka při psychologické konzultaci líčí svoji představu, že je nezletilý poškozovaný otcem a soudce jej svěřil

Shodu s prvopisem potvrzuje: Jana Pálková

otci do péče proto, že je podplacený, když tyto závěry matka neopírá o žádné reálné podklady. Matka dále vyjadřuje paranoidní představy, že je přesvědčená, že soud, krizové centrum, OSPOD i soudní znalci jsou navedeni proti ní. Dle matky jde o spiknutí státních orgánů proti ní. Pokud jde o nezletilého, ten vyjádřil přání, aby se styk konal v delších intervalech s tím, že se nestihne vzpamatovat během měsíce z minulého kontaktu s matkou. U otce se cítí dobře a vnímá dobře i soužití s tetou z otcovy strany. Otec popisoval stav nezletilého před realizací styku s matkou jako napjatý. Již pár dní před asistovaným stykem se hůř soustředí ve škole, po asistovaném styku z něj nervozita opadne a je klidnější. Průběh styku matky s nezletilým je popisován tak, že aktivity matky a Z. obsahují značnou míru napětí a agrese, kdy její hra se projevuje snahou vzájemně se porazit a vyvrát na druhého. Doporučení pracovníků centra, konkrétně psychologů, matka neakceptuje a nereaguje na ně. Dle dlouhodobého pozorování centra je působení matky na Z. zcela patologické a má na něj negativní vliv. Z psychologického hlediska jej velmi poškozují.

23. Ze zprávy Krizového centra pro děti a dospívající vyhotovené 2. 5. 2019 bylo zjištěno, že asistované styky nezletilého Z. s jeho matkou mohou nadále probíhat v Krizovém centru na Hapalově 4, a to každé první pondělí 1x za dva měsíce od 16.00 do 17.00 hodin s tím, že centrum samo zajistí asistenci policie.
24. Odvolací soud po přezkoumání napadeného rozhodnutí, obsáhlého řízení jemu předcházejícího, a doplnění dokazování, jak se výše podává, dospěl k závěru, že rozhodnutí soudu I. stupně je co do podstaty správné, tedy do rozhodnutí o svěřeni nezletilého na dobu do i po rozvodu manželství rodičů do péče otce, do stanovení výše výživného matce, u níž nebylo shledáno, že by existoval nějaký dluh na výživném, o zbavení matky rodičovské odpovědnosti, o povinnosti rodičů nahradit státu náklady řízení, a proto v těchto výrocích rozhodnutí soudu I. stupně, jak ve výroku uvedeno, potvrdil ve smyslu § 219 o. s. ř., změnil však rozhodnutí, pokud jde o frekvenci zachovaného styku matky s nezletilým (§ 220 odst. 1 písm. b/ o. s. ř.).
25. Z celého dlouhého řízení, které probíhá od roku 2013, je odvolacímu soudu z jeho úřední činnosti známo, kdy rozhodoval opakovaně o mnohých předběžných opatřeních, že matka nebyla schopna Z. řádně vychovávat, ohrozila, ba dokonce narušila jeho normální vývoj, nezletilý musel být matce okamžitě odebrán, neboť jej svým chováním, nátlakem na něj, manipulací s jeho osobou, psychicky poškozovala, nebyla schopna jeho péči do budoucna zajistit, naváděla jej proti otci. V průběhu pobytu v Krizovém centru na Hapalově v Brně došlo k upravení vztahu nezletilého s otcem. Chlapec, ač otce zpočátku naprosto odmítal, choval se k němu nevhodně, si na otce zvykl, navázal s ním vztah, a byl mu následně předán předběžným opatřením do péče. Nyní se nezletilý u otce cítí dobře, je šťastný, v pořádku, nejsou připomínky k jeho chování, k prospěchu, chlapec sám, jak se odvolací soud přesvědčil, je šikovný, schopný i s ohledem na svůj věk, rozumně na věc pohlížet, a vyjádřil zcela jasné nezpochybnitelné přání žít nadále s otcem, s maminkou se však vídat, nicméně v intervalech 1x za dva měsíce na jednu hodinu v Krizovém centru Shodu s prvopisem potvrzuje: Jana Pálková

Hapalova, kde se cítí bezpečně, prostředí zná, a to za přítomnosti policie, kterou sledává jako přínosnou a „bdící“ nad průběhem styku tak, aby probíhal v klidu.

26. Odvolací soud se zcela ztotožňuje s precizním, důkladným odůvodněním rozhodnutí soudu I. stupně, pro stručnost odkazuje na toto odůvodnění, pouze navíc dodává, že z obsahu celého spisu je zcela nepochybně zřejmé, že matka vyvíjela na nezletilého v důsledku projevů své osobnosti nepřiměřený nátlak, kterým nezletilého evidentně poškozovala a nutně musela nezletilému působit traumata, kdy svým jednáním by nepochybně přivodila syndrom zavrženého rodiče. Matka není ochotna akceptovat zjištěné skutečnosti, cítí se být pronásledována všemi s tím, že jsou všichni proti ní zaujatí, podplaceni. Matka pro svoji poruchu nemá výchovné předpoklady, a proto bylo rozhodnutí soudu I. stupně, pokud jde o svěřeni nezletilého do péče otce, jako věcně správné potvrzeno.
27. Správným zjistil odvolací soud rovněž rozhodnutí o zbavení matky rodičovské odpovědnosti ve smyslu ustanovení § 871 odst. 1 o. z. Z provedeného dokazování zcela nepochybně vyplývá, že matka, ačkoliv dosud nebyla uznána vinnou trestnými činy, pro něž byla podána obžaloba, zneužila a zneužívá svoji rodičovskou odpovědnost vůči nezletilému, tím nezletilého vážně poškozovala a poškozuje. Byť se jedná dle § 871 odst. 1 o. z. o krajní, mimořádné opatření, jeví se rovněž odvolacímu soudu jako jediný účinný prostředek ochrany nezletilého, když pouhé omezení výkonu rodičovské odpovědnosti by nemohlo v dané věci přinést kladný výsledek. Ve smyslu Úmluvy o právech dítěte, a to čl. 3, je předním hlediskem při jakékoliv činnosti, týkající se dětí, zájem tohoto dítěte. Státy, které byly účastníky Úmluvy, se zavázaly zajistit dítěti takovou ochranu a péči, která je nezbytná pro jeho blaho, přičemž musí brát ohled na práva a povinnosti jeho rodičů dle čl. 5 Úmluvy.
28. Nejlepším zájmem nezletilého Z. nepochybně je vyrůstat v péči otce. Z. otce nejprve naprosto odmítal, následně, po realizovaných stycích v krizovém centru se jeho vztah postupně k otci měnil, upravoval, až přešel do jeho péče, kde se cítí nyní šťastný a bezpečně. Svůj názor ve věci Z. osobně sdělil odvolacímu soudu zcela přesvědčivým způsobem, kdy zhodnotil chování a jednání jak otce, tak matky, i vyjádřil své přání s maminkou se vídat, avšak v delších intervalech, neboť, jak zjistil soud ze všech provedených důkazů týkajících se styků matky s nezletilým, matka na nezletilého při kontaktech s ním působí negativně ve směru k otci, chová se nepřiměřeně k pracovníkům krizového centra i zaměstnancům státních orgánů, kteří mají co do činění s případem nezletilého Z.. Pokud matka uváděla, že nepotřebuje žádnou léčbu, že je zcela zdráva, k tomu odvolací soud pouze dodává, že z jednání matky, jejího chování, jejího písemného projevu, který se prolíná spisem po celou délku řízení, zcela nepochybně vyplývá, že matka není schopna rozeznat realitu od svých osobních představ, cítí se být všemi ohrožena, nemístně a nesprávně napadána, a v konečném důsledku poškozována.
29. Přestože nebylo dosud pravomocně rozhodnuto o spáchání trestných činů, které jsou matce kladeny za vinu, pro účely tohoto řízení je zcela jednoznačné, že důvody pro zbavení matky rodičovské odpovědnosti k nezletilému dány jsou, je však dán ve

Shodu s prvopisem potvrzuje: Jana Pálková

smyslu ustanovení § 872 o. z. důvod pro zachování styku matky s nezletilým, a to v rozsahu jedné hodiny 1x za dva měsíce tak, jak ve výroku uvedeno. Odvolací soud se zcela ztotožňuje v uvedené otázce s názorem soudu I. stupně a jeho důvody, pouze se odchyľuje od závěru soudu I. stupně, že by styk měl probíhat v jiném zařízení, než krizovém centru na Hapalově v Brně a v četnosti styku. Krizové centrum v Brně je místem, které je známé nezletilému, sám si přeje tento styk zde realizovat za přítomnosti nejenom pracovníka krizového centra, ale též policie, která přináší prvek bezpečí a jistoty, že by policie zasáhla, pokud by se matka chovala způsobem nepřiměřeným a nezletilého ohrožujícím. Chlapec sám projevil přání realizovat styk v tomto zařízení a není důvodu pro změnu místa, v němž by styk měl být realizován, když samotné krizové centrum s dalšími kontakty nezletilého s matkou za asistence příslušného pracovníka a policie souhlasí, byť ví, že styky probíhají ne vždy klidně a bez problémů. Za dostačující s ohledem na zájem nezletilého je dvouměsíční interval kontaktů.

30. Rozhodnutí soudu I. stupně bylo ve výroku VIII. změněno ve smyslu § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. Zbylé napadené výroky byly ve smyslu ustanovení § 219 o. s. ř. jako věcně správné potvrzeny, a to i ve výroku o nákladech řízení státu a nákladech řízení mezi účastníky. Odvolací soud má shodně se soudem I. stupně za to, že je namístě, aby se rodiče stejnou měrou podíleli na nákladech, které vznikly státu v souvislosti s tímto probíhajícím řízením. Je skutečností, že matka svým chováním zavdala důvod pro opatřování důkazů znaleckými posudky, otec však rovněž zpočátku nebyl schopen péči o syna zabezpečit, a odvolacímu soudu se proto jeví jako spravedlivým, aby se stejnou měrou, pokud jsou oba dva zaměstnaní a nejsou u nich shledány důvody pro osvobození od soudních poplatků, náklady státu zaplatit, a to ať již ty, které mu vznikly, popřípadě ty, které rovněž vznikly, nebyly však eventuálně vyčísleny. Důvody pro přiznání případných nákladů řízení některému z účastníků (žádný z účastníků tyto náklady však nepožadoval nahradit), shledány nebyly. Proto bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů, tedy i řízení odvolacího (§ 23 z. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** dovolání přípustné. Pouze proti části rozhodnutí týkající se zbavení matky rodičovské odpovědnosti je možno podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který rozhodoval v I. stupni, a to do dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí.

Nesplní-li povinný, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Brno 15. května 2019

Shodu s prvopisem potvrzuje: Jana Pálková

JUDr. Vladimíra Pospíšilová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: Jana Pálková